

Załącznik do Uchwały Nr XVII/119/16
Rady Miasta Kostrzyn nad Odrą
z dnia 14 kwietnia 2016 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2016 – 2026

KOSTRZYN NAD ODRĄ

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. PODSTAWY PRAWNE	5
II. CHARAKTERYSTYKA MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ.....	7
III. DIAGNOZA SPOŁECZNA MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ.....	8
1. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	8
1.1 DEMOGRAFIA	8
1.2 POMOC SPOŁECZNA	9
1.3 BEZROBOCIE	12
1.4 WSPIERANIE RODZIN I PIECZA ZASTĘPCZA	16
1.5 UZALEŻNIENIA	23
1.6 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ.....	27
1.7 SYTUACJA OSÓB STARSZYCH	30
1.8 PRZEMOC W RODZINIE	30
1.9 PRZESTĘPCZOŚĆ.....	32
IV. ANALIZA SWOT	34
V. ADRESACI STRATEGII	36
VI. CELE STRATEGII	36
VII. CELE OPERACYJNE	36
VIII. MONITORING ORAZ ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII	36
IX. PODSUMOWANIE.....	36
SPIS TABEL	37
SPIS WYKRESÓW	37

WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2026 jest wieloletnim dokumentem programowym, stanowiącym podstawę do realizacji pewnych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu poprawy negatywnych zjawisk występujących w obrębie danej społeczności. Przeznaczeniem Strategii jest wyznaczenie głównych kierunków działań dążących do zapewnienia odpowiedniej jakości życia mieszkańcom Kostrzyna nad Odrą oraz zabezpieczenia ich podstawowych potrzeb, jak również utrzymanie i rozwój funkcjonującego systemu pomocy społecznej. Strategia zorientowana jest na pogłębianie i rozszerzanie i form pracy socjalnej, współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą społeczną. Ma ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa społecznego wszystkich mieszkańców Miasta a w szczególności dla środowisk, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem. Strategia ma charakter ogólnie zarysowanych działań, natomiast ich skonkretyzowanie dokona się w fazie wdrażania. W związku z tym uchwalany przez Radę Miasta Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Program Przeciwdziałania Narkomanii, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Program Promocji i Ochrony Zdrowia, Program Współpracy z Organizacjami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego oraz Program Pracy Ośrodka Pomocy Społecznej musi być spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kostrzyn nad Odrą.

Przed władzami samorządowymi, organizacjami oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym stoją do rozwiązania bardzo trudne problemy społeczne. Mowa tu m.in. o pogłębiającym się skutkiem bezrobocia zjawisku ubóstwa rodzin, wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, uzależnienia, przemocy w rodzinie, kryzysu rodziny, problemach egzystencji osób starszych, samotnych lub niepełnosprawnych. Od skuteczności ich rozwiązywania zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej, jaką stanowi Miasto Kostrzyn nad Odrą.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kostrzyn nad Odrą ma formułę otwartego, ciągłego przewidywania i kreowania przyszłości. Będzie poddawana okresowej weryfikacji oraz modyfikacji związanej m.in. z zachodzącymi zmianami społeczno – ekonomicznymi. Pod wpływem tych zmian polska polityka społeczna ulega ciągłym przekształceniom w kierunku wzmocnienia indywidualnej aktywności pojedynczej jednostki oraz jej odpowiedzialności za własny los. W trakcie wdrażania Strategii pojawią się nowe, ważne zadania i cele, dlatego też modyfikacja

jest zjawiskiem pożądanym - jest idealnym miernikiem efektywności działań i dążeń społeczności lokalnej.

Strategia przygotowana została przez Zespół opiniodawczo – doradczy do spraw opracowania lokalnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2016 - 2026, powołany dnia 9 czerwca 2015 roku Zarządzeniem Nr 98/2015 przez Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą, w skład którego weszli m.in. pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, Środowiskowego Domu Samopomocy, Domu Pomocy Społecznej „Dom Seniora”, Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego – Wydział Polityki Społecznej, przedstawiciele Rady Miasta, pracownicy Urzędu Miasta - Wydziału Oświaty, Kultury i Opieki. Zespół złożony z osób reprezentujących instytucje ingerujące w różne sfery życia społecznego daje możliwość skorzystania z ich wiedzy oraz bogatego doświadczenia. Dzięki temu powstał dokument przedstawiający pełen obraz problemów społecznych, stanowiący kompleksowe podejście do zagadnienia polityki społecznej Miasta Kostrzyn nad Odrą, który jest kontynuacją poprzednich założeń zawartych w strategii obejmującej lata 2005 – 2015.

I. PODSTAWY PRAWNE

Podstawą prawną do opracowania niniejszej Strategii jest zapis Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (art.17 ust.1 pkt.1), który mówi:

***„do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:
opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.***

Strategia jest zgodna z następującymi aktami prawnymi, regulującymi zadania w obszarze polityki społecznej:

1. ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 roku poz. 163 – j.t.),
2. ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 roku poz. 1286 – j.t.),
3. ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012 roku poz. 124 – j.t.),
4. ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 roku nr 180 poz. 1493 z późn. zm.),
5. ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015 roku poz. 332 – j.t.),
6. ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2014 roku poz. 1118 – j.t.),
7. ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2011 roku nr 231 poz. 1375 – j.t.),
8. ustawą z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2015 roku poz. 114 – j.t.),
9. ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2015 roku poz. 581 – j.t.),

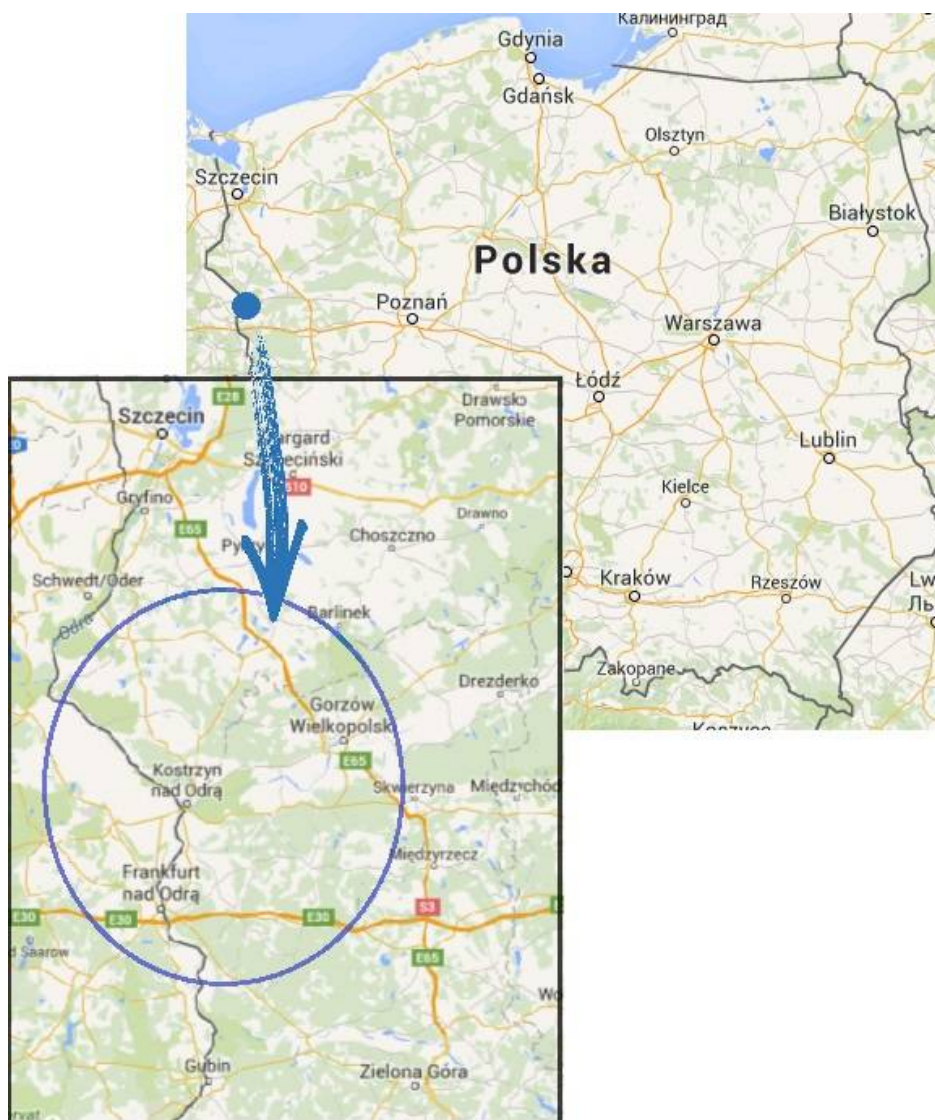
- 10.** ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2015 roku poz. 859 – j.t.),
- 11.** ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2013 roku poz. 966 – j.t.),
- 12.** ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2015 roku poz. 149 – j.t.),
- 13.** ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011 roku nr 127 poz. 721 – j.t.),
- 14.** ustawą z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2011 roku nr 43 poz. 225 – j.t.),
- 15.** ustawą z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych (Dz.U. z 2006 roku nr 94 poz. 651 – j.t.).

Strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2016 – 2026 nawiązuje również do dokumentów programowych powstających na poziomie kraju, województwa, czy powiatu. Pozwoli to na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie lokalnym w taki sposób, by nie powielać pewnych działań, ale wpisywać się z własnymi propozycjami programowymi w funkcjonującą rzeczywistość formalno – prawną. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2016 – 2020 jest spójna z następującymi dokumentami:

- 1.** Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
- 2.** Komunikat Komisji Europejskiej „Inicjatywa na rzecz przedsiębiorczości społecznej”
- 3.** Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie polityki UE i wolontariatu: Uznanie i propagowanie wolontariatu transgranicznego w UE.
- 4.** Strategia Rozwoju Kraju 2020.
- 5.** Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.
- 6.** Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2014 – 2020.

II. CHARAKTERYSTYKA MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ

Kostrzyn na Odrą pod względem administracyjnym jest wydzielonym miastem województwa lubuskiego i należy do powiatu ziemskiego gorzowskiego. Leży w zachodniej części Kotliny Gorzowskiej, u ujścia Warty do Odry, na granicy z Niemcami. Od północy miasto graniczy z gminami Dębno i Boleszkowice (województwo zachodniopomorskie), od wschodu z gminą Witnica (powiat ziemski gorzowski), od południa z gminami Słońsk (powiat sulęciński) i Górzycza (powiat słubicki), od zachodu poprzez Odrę graniczy z niemieckim powiatem Märkisch – Oderland leżącym w landzie Brandenburgia. Położenie geograficzne i dostępność komunikacyjna miasta stanowią jeden z jego największych atutów. Kostrzyn nad Odrą to miasto o powierzchni 46,17 km², liczące 17 194 mieszkańców (stan na 25 sierpnia 2015 roku) .

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ

1. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Diagnoza społeczna Miasta Kostrzyn nad Odrą jest wielopłaszczyznowym opisem warunków życia ludności miasta. Obraz mieszkańców w diagnozie odnosi się do środowisk, które radzą sobie w obecnych realiach społeczno – gospodarczych oraz do grup społecznych, które nie są w stanie funkcjonować samodzielnie i wymagają instytucjonalnego wsparcia społecznego. W diagnozie przedstawiono obszary dotyczące sytuacji osób i rodzin, które są bezradne wobec pojawiających się przed nimi problemów, a tym samym zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Diagnoza jest podstawą do: zdefiniowania podstawowych problemów społecznych miasta i wyjaśnienia ich przyczyn, określenia grup społecznych zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, określenia zasobów infrastruktury społecznej, zaspokajania potrzeb społecznych, rozwiązywania problemów społecznych oraz reintegracji społecznej.

1.1 Demografia

Dane demograficzne to istotne informacje związane z liczbą ludności na danym terenie oraz szczegółowa informacja o prawidłowościach rozwoju ludności w konkretnych warunkach gospodarczych i społecznych badanego terytorium. Zatem jest to istotny czynnik w planowaniu działań jednostki samorządu terytorialnego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Na podstawie danych ze strony internetowej Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze w tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane demograficzne Miasta Kostrzyn nad Odrą.

Rodzaj danych	Lata				
	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba kobiet	9 186	9 196	9 178	9 217	9 224
Liczba mężczyzn	8 890	8 915	8 947	8 938	8 931
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (do 14 roku życia)	3 043	3 043	3 043	3 046	3 014
Ludność w wieku produkcyjnym (kobiety: 15-59, mężczyźni: 15-64)	12 397	12 357	12 239	12 141	12 041
Ludność w wieku poprodukcyjnym	2 636	2 711	2 843	2 968	3 100
Ludność w wieku 15-19 lat	1 069	1 038	1 024	1 003	955

Ludność w wieku 70 lat i więcej	1 472	1 525	1 549	1 571	1 588
Liczba ludności w Kostrzynie nad Odrą – ogółem	18 076	18 111	18 125	18 155	18 155

Tabela 1: Dane demograficzne Miasta Kostrzyn nad Odrą w latach 2010 – 2014 (źródło – US w Zielonej Górze)

1.2 Pomoc społeczna

Głównym realizatorem zadań z zakresu pomocy społecznej w Mieście Kostrzyn nad Odrą jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą. Podstawowym trzonem jego działalności jest realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej w oparciu o instrumenty, określone w ustawie o pomocy społecznej, a więc podejmowanie takich działań, których celem jest udzielanie osobom różnych form wsparcia, pozwalających na przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać przy wykorzystaniu własnych umiejętności, możliwości, zasobów i uprawnień.

Nie można mówić o prawidłowym rozwiązywaniu problemów społecznych bez stosowania pomocy w formie pracy socjalnej. Pracą socjalną objęte są właściwie wszystkie kategorie osób i rodzin korzystające z pomocy. Poniższa tabela przedstawia ogólną charakterystykę osób i rodzin objętych pomocą społeczną oraz liczbę środowisk, które tylko objęte były pracą socjalną w poszczególnych latach. Dane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą wskazują, że liczba osób korzystających z pomocy w latach 2010 – 2014 jest każdego roku zbliżona.

Powód udzielanej pomocy	Lata				
	2010	2011	2012	2013	2014
Bezrobocie	256	224	229	254	226
Długotrwała choroba	279	218	232	244	235
Niepełnosprawność	109	102	108	105	145
Potrzeba ochrony macierzyństwa	39	35	39	41	34
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	154	146	138	119	110
Alkoholizm	13	13	7	10	12
Narkomania	11	10	13	13	11
Bezdomność	33	36	46	43	35
Trudności w przystosowaniu po wyjściu z zakładu karnego	18	14	12	17	18

Tabela 2: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2010 – 2014 (źródło – OPS w Kostrzynie nad Odrą).

Dożywianie dzieci w szkołach oraz pomoc w formie świadczenia rzeczowego z przeznaczeniem na zakup żywności realizowane jest w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Dzieci korzystające z bezpłatnych posiłków w szkole pochodzą z rodzin o najniższych dochodach, bezrobotnych, dotkniętych chorobą alkoholową. Dla niektórych dzieci jest to jedyny gorący posiłek w ciągu dnia. Pomocy w formie bezpłatnych posiłków Ośrodek udziela również osobom starszym, samotnym, nie posiadającym własnego źródła dochodu.

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku określiła wypłaty zasiłków stałych i opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne jako zadanie zlecone gminie i dotowane przez budżet państwa. Zmiana w/w ustawy określiła przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych i opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały od 1 sierpnia 2009 roku jako zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym.

Osobom potrzebującym była udzielana pomoc, formy pomocy oraz liczbę osób, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej przedstawiono w tabeli nr 3.

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie w latach 2010 - 2014				
	2010	2011	2012	2013	2014
Zasiłki okresowe	227	219	245	275	268
Mieszkania chronione	1	1	5	1	2
Dożywianie (Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”)	1 365	1 345	1 350	997	1 091
Usługi opiekuńcze	54	51	79	61	429
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	2	0	0	2	11
Sprawienie pogrzebu	0	0	1	3	1
Zasiłki celowe specjalne	21	11	8	13	22
Odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	29	31	37	41	46
Zasiłki stałe	140	143	145	149	148
Świadczenia zdrowotne	139	143	152	147	148

Tabela 3: Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2010 – 2014 (źródło – OPS w Kostrzynie nad Odrą).

Inną formą pomocy osobom najuboższym, oferowaną przez Miasto Kostrzyn nad Odrą jest dodatek mieszkaniowy. Wpłata dodatków mieszkaniowych odbywa się na podstawie Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2013 roku poz. 966 ze zm.).

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom uprawnionym, tj. osobom, które spełniają jednocześnie 3 warunki:

1. Posiadają tytuł prawny do lokalu, czyli najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych, (dotyczy to zarówno mieszkań będących własnością miasta - czyli lokali komunalnych, mieszkań zakładowych, czy też mieszkań w domu prywatnym czynszowym jak i mieszkań wynajmowanych na wolnym rynku), członkom spółdzielni mieszkaniowych zamieszkującym na podstawie spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego, osobom zajmującym lokale mieszkalne w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom lokali mieszkalnych, innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem (na podstawie umowy użyczenia), osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, ale oczekującym na dostarczenie przysługującego im lokalu zamiennego lub socjalnego.
2. Jeżeli średni dochód miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% w gospodarstwie wieloosobowym. Kwota najniższej emerytury od 1 marca 2015r. wynosi 880,45 brutto.
3. Normatywna powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego nie może przekraczać:
 - 35 m² dla 1 osoby
 - 40 m² dla 2 osób
 - 45 m² dla 3 osób
 - 55 m² dla 4 osób
 - 65 m² dla 5 osób
 - 70 m² dla 6 osób, a w razie zamieszkiwania lokalu mieszkalnym większej ilości osób, dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię tego lokalu o 5 m².

Rok	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Wysokość dodatku mieszkaniowego (w zł)	Liczba wydanych decyzji przyznających dodatek mieszkaniowy
2010	3 073	473 390,82	502
2011	2 852	482 106,22	501
2012	2 962	521 469,98	508
2013	2 905	538 847,70	496
2014	2 953	589 643,43	488

Tabela 4: Dodatki mieszkaniowe wypłacane przez Miasto Kostrzyn nad Odrą w latach 2010 – 2014 (źródło – Referat Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miasta w Kostrzynie nad Odrą).

1.3 Bezrobocie

Bezrobocie jako zjawisko społeczne, w którym część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów, ma znaczący wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka, zwłaszcza w przypadku długookresowości.

Analizując liczbę bezrobotnych, należy zwrócić uwagę przede wszystkim na:

- odsetek bezrobotnej młodzieży wśród zarejestrowanych,
- liczbę długotrwale bezrobotnych,
- wykształcenie zarejestrowanych bezrobotnych,
- staż pracy osób bezrobotnych.

W tabeli 5 przedstawiono analizy bezrobocia w latach 2010 – 2014 na podstawie danych z Filii Powiatowego Urzędu Pracy w Kostrzynie nad Odrą.

Rok	Liczba osób bezrobotnych wg stanu na koniec danego roku
2010	472
2011	448
2012	403
2013	411
2014	272

Tabela 5: Liczba osób bezrobotnych w latach 2010 – 2014 (źródło – Powiatowy Urząd Pracy Filia Kostrzyn nad Odrą).

Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy największą grupę stanowią osoby z wykształceniem podstawowym lub zasadniczym zawodowym. Dane dotyczące osób bezrobotnych ze względu na wykształcenie przedstawiono w tabeli nr 6.

Wykształcenie osób bezrobotnych	Lata				
	2010	2011	2012	2013	2014
Wyższe	49	61	41	46	33
Średnie ogólnokształcące	78	109	90	93	55
Średnie zawodowe	46	49	46	47	25
Zasadnicze zawodowe	143	102	122	108	74
Podstawowe	156	127	104	117	85

Tabela 6: Liczba osób bezrobotnych w latach 2010 – 2014 (źródło - PUP Filia Kostrzyn nad Odrą).

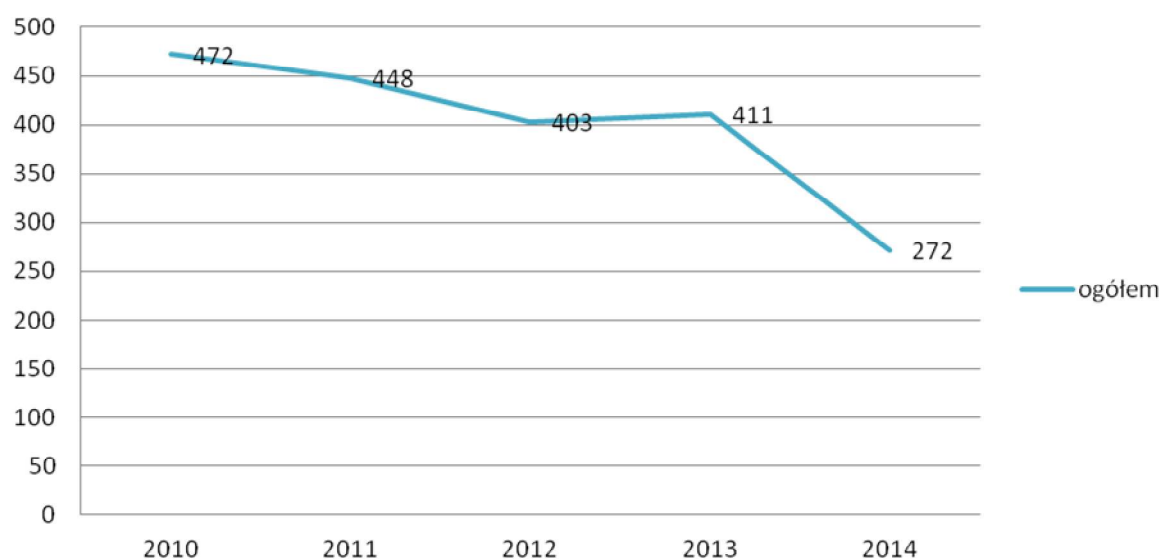
W tabeli poniżej przedstawiono również dane dotyczące struktury wiekowej osób bezrobotnych. Na przestrzeni omawianych lat można zauważyć spadek bezrobocia w większości grup wiekowych i jest stosunkowo zrównoważony, biorąc pod uwagę wiek osób bezrobotnych.

Liczba osób bezrobotnych wg wieku	Lata				
	2010	2011	2012	2013	2014
18 – 24 lat	82	81	61	69	30
25 – 34 lat	122	132	117	110	63
35 – 44 lat	77	63	61	66	54
45 – 54 lat	121	102	103	85	60
55 – 59 lat	56	53	44	58	46
Powyżej 60 lat	14	17	17	23	19

Tabela 7: Liczba osób bezrobotnych wg struktury wiekowej (źródło – PUP Filia Kostrzyn nad Odrą).

W porównaniu do lat poprzednich sytuacja na obecnym rynku pracy uległa poprawie. Od roku 2013 notowany jest znaczący spadek liczby bezrobotnych. Na koniec grudnia 2010 r. w Mieście Kostrzyn nad Odrą zarejestrowane były 472 osoby bezrobotne, a przez kolejne 4 lata liczba ta spadła o 200 osób, czyli o ponad 42%. Poniższy wykres liniowy jest zobrazowaniem tego jak spadało bezrobocie w Mieście Kostrzyn nad Odrą na przestrzeni 5 analizowanych lat.

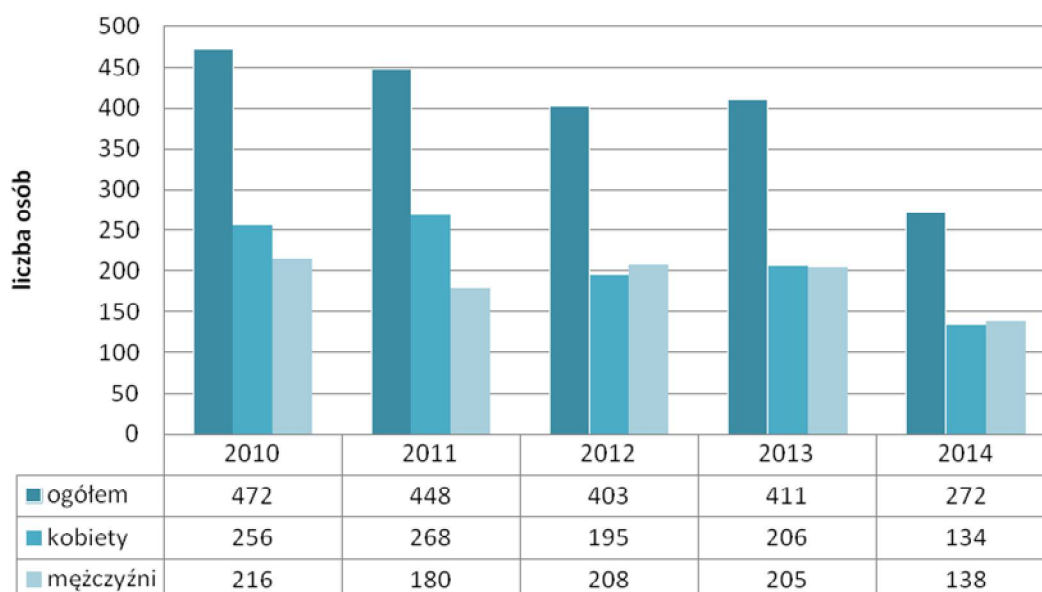
Wykres obrazujący spadek bezrobocia w Mieście Kostrzyn nad Odrą na przestrzeni lat 2010 - 2014

Wykres 1: Spadek bezrobocia w Mieście Kostrzyn nad Odrą w latach 2010 – 2014.

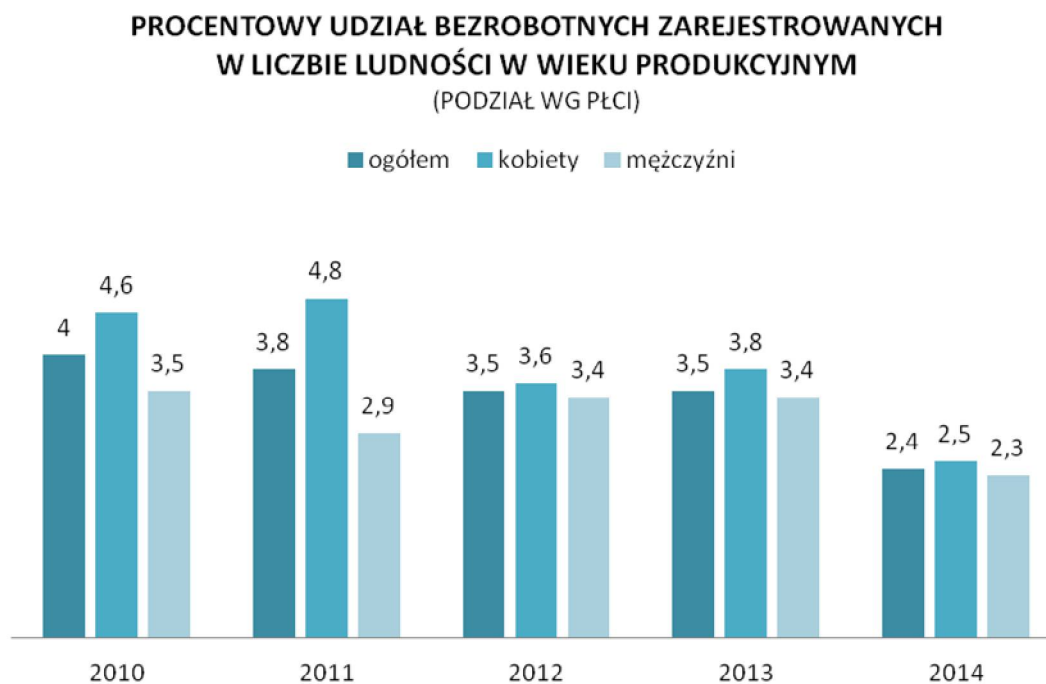
Pozytywny jest fakt, iż z roku na rok bezwzględna liczba osób pozostających bez pracy jest coraz mniejsza. Poniższy wykres słupkowy przedstawia liczbowy udział kobiet oraz mężczyzn w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w Mieście Kostrzyn nad Odrą.

**BEZROBOCIE REJESTROWANE
(PODZIAŁ WG PŁCI)**

Wykres 2: Charakterystyka osób bezrobotnych ze względu na płeć.

Miernikiem problemu bezrobocia jest m.in. wskaźnik bezrobocia, czyli procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności będącej w wieku produkcyjnym. Poniżej zamieszczono wykres obrazujący wskaźnik bezrobocia w Mieście Kostrzyn nad Odrą w latach 2010 – 2014.

Wykres 3: Procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

Wieloletnia analiza środowisk objętych pomocą społeczną pokazuje, że poziom wykształcenia w tych rodzinach przenoszony jest z pokolenia na pokolenie, co w sposób istotny wpływa na równoczesną transmisję ubóstwa. Zatem jednym z podstawowych warunków zwalczania ubóstwa jest szeroko rozumiana edukacja, w tym również edukacja dorosłych oraz wyrównanie szans w dostępie do dobrego jakościowo kształcenia, zwłaszcza w przypadku ludzi młodych.

1.4 Wspieranie rodzin i piecza zastępcza

Obowiązki gminy w zakresie wspierania rodziny oraz funkcjonowania systemu pieczy zastępczej określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i zalicza do nich:

- 1) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, a także prowadzenie placówek wsparcia dziennego i zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 2) współfinansowanie kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych w wysokości odpowiednio 10%, 30%, 50% pełnych kosztów w pierwszym, drugim oraz trzecim i kolejnych latach pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- 3) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy.

Asystentura rodziny

Rodzinom zamieszkującym na terenie Miasta, przeżywającym trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą udziela wsparcia, które polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

Dane dotyczące działalności asystenta rodziny obejmują lata 2012 – 2014, ponieważ od roku 2012 w Ośrodku Pomocy Społecznej, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, funkcjonuje stanowisko – asystent rodziny. Asystent rodziny prowadzi prace z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Plan pracy sporządzony przez asystenta rodziny obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przewyższenie

trudnych sytuacji życiowych, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty. Monitorowanie ciągłego funkcjonowania rodziny odbywa się również po zakończeniu pracy z rodziną.

Asystentura rodziny	Lata		
	2012	2013	2014
Liczba asystentów rodziny	1	1	1
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta	6	10	13
Liczba dzieci objętych pomocą asystenta	13	30	37
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach wsparcia	8	19	7

Tabela 8: Liczba osób korzystających z asystentury rodziny w latach 2012 – 2014 (źródło – OPS w Kostrzynie nad Odrą).

W roku 2012 w OPS w Kostrzynie nad Odrą asystent rodziny objął pomocą 6 rodzin. W roku 2013 – 10 rodzin, w roku 2014 – 13 rodzin. Podejmując pracę z rodziną główny akcent nałożony jest na profilaktykę, czyli wsparcie udzielane rodzinie naturalnej dziecka przed wystąpieniem w sytuacji kryzysowej, w konsekwencji której może dojść do zabrania dziecka z domu.

Rodziny zastępcze

Rodzinną pieczę zastępczą jest przejściową formą zapewnienia dziecku całkowitej lub częściowej opieki rodzicielskiej. W rodzinach zastępczych umieszcza się dzieci, których rodzice zostali trwale lub częściowo pozbawieni praw rodzicielskich lub gdy władza została im ograniczona lub zawieszona. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu, po wyrażeniu zgody rodziny zastępczej.

Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 roku poz. 332 z późn. zm.) rodzina zastępcza zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

- traktuje dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej,
- zapewnia dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- zapewnia kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych,
- zapewnia rozwój uzdolnień i zainteresowań,
- zaspokaja jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne,

- zapewnia ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka,
- umożliwia kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej.

Poniższa tabela przedstawia liczbowe dane dot. liczby rodzin i dzieci w nich umieszczonych w latach 2011 – 2014. Są to dane z całego powiatu gorzowskiego, ponieważ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. nie prowadzi spisu rodzin zastępczych z podziałem na poszczególne gminy.

Typ Rodziny	2011		2012		2013		2014	
	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba
	Rodzin	Dzieci	Rodzin	Dzieci	Rodzin	Dzieci	Rodzin	Dzieci
Rodziny zastępcze spokrewnione	100	127	71	94	65	81	75	100
Rodziny zastępcze niezawodowe	0	0	20	27	36	45	43	52
Zawodowe rodziny zastępcze wielodzietne	9	48	7	42	6	34	6	34
Rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1	3	1	3	1	1	1	4
Rodziny zastępcze specjalistyczne	0	0	1	1	1	1	1	1

Tabela 9: Liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych w latach 2011 – 2014 zamieszkałych na terenie powiatu gorzowskiego (źródło – PCPR w Gorzowie Wlkp.).

Świadczenia rodzinne i alimentacyjne

a) świadczenia rodzinne

Pod pojęciem „świadczenie rodzinne” należy rozumieć zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne), zapomoga wypłacana przez gminy oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. *becikowe*), do których prawo nabywa się w sposób określony w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Poszczególne świadczenia rodzinne mają różny charakter: w większości wypłacane są na określony czas, ale również jednorazowo lub raz w ciągu pewnego. Świadczenia rodzinne przysługują obywatelom polskim oraz cudzoziemcom, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia

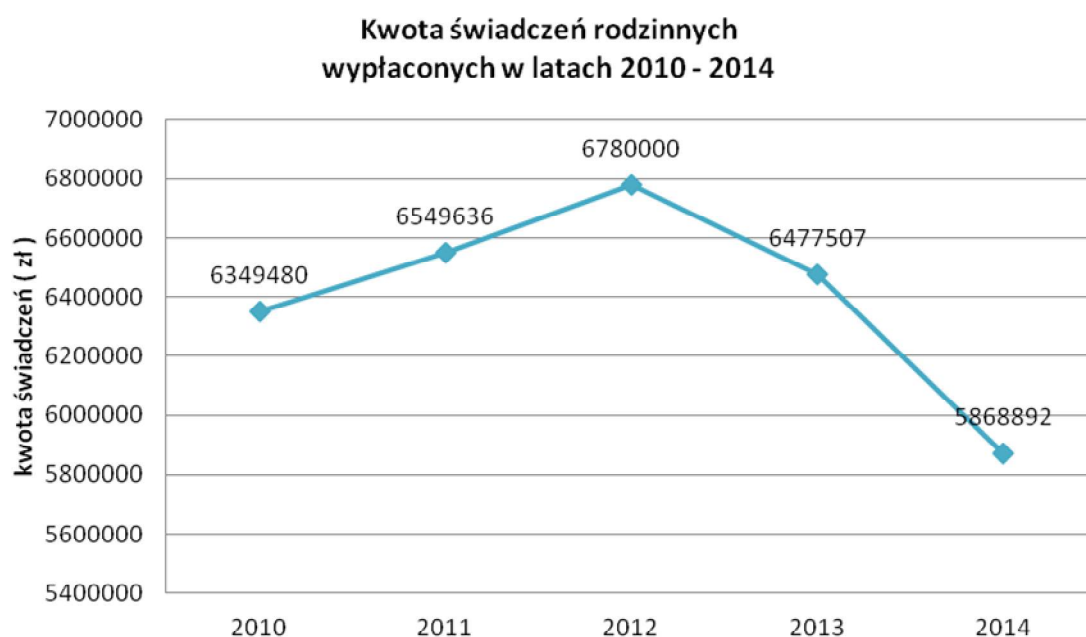
rodzinne. Przyznawanie świadczeń rodzinnych (z wyjątkiem jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłku pielęgnacyjnego, które przysługują niezależnie od wysokości dochodów uzyskiwanych przez rodzinę) uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Od 1 maja 2004 roku zasiłek stały dla osób rezygnujących z pracy w celu sprawowania bezpośredniej opieki nad chorym dzieckiem przybrał nazwę – świadczenia pielęgnacyjnego, i tak jak wszystkie pozostałe świadczenia jest wypłacany przez Dział Świadczeń Rodzinnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą.

Dane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą wskazują, że ogólna liczba wypłaconych świadczeń w latach 2010 – 2014 była każdego roku mniejsza.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń rodzinnych wypłaconych w latach 2010 - 2014				
		2010	2011	2012	2013	2014
1	Zasiłki rodzinne	13742	12796	11131	10274	9146
2	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	3660	3650	4752	4385	3843
2.1	Urodzenia dziecka	87	78	62	50	38
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	783	741	520	405	235
2.3	Samotnego wychowywania dziecka	736	913	867	839	710
2.4	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	820	740	743	725	661
2.5	Rozpoczęcia roku szkolnego	781	747	643	593	523
2.6	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	453	431	264	197	209
3	Zasiłki rodzinne z dodatkami	17402	16446	15883	14659	12989
4	Zasiłki pielęgnacyjne	5551	5670	5856	5827	5779
5	Świadczenia pielęgnacyjne	713	1042	1448	1108	781
6	Świadczenia opiekuńcze	6264	6712	7304	7431	6791
7	Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	218	216	204	146	151
8	Ogółem	47550	46532	46578	43830	39480

Tabela 10: Liczba świadczeń rodzinnych wypłaconych w latach 2010 – 2014 (źródło – OPS w Kostrzynie nad Odrą).

Pomoc społeczna poprzez swoje działania polegające na wsparciu materialnym, częściowo kompensuje negatywne skutki różnych patologii społecznych. Od kilku lat zauważalne są wyraźne działania alternatywne (tzw. programy i projekty socjalne) w stosunku do świadczeń pieniężnych, które motywują osoby i środowiska do zmiany swoich postaw życiowych.

Wykres 4: Kwota świadczeń rodzinnych wypłaconych w latach 2010 – 2014 (źródło – OPS w Kostrzynie nad Odrą).

Z przedstawionego poniżej zestawienia wynika, że ogólna liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych na przestrzeni lat 2010 - 2014 z roku na rok maleje. Czynniki, które stanowią ryzyko marginalizacji lub dowód wykluczenia społecznego są obszary problemowe, zdiagnozowane w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Obszary te wpływają destrukcyjnie na funkcjonowanie rodziny.

Populacja rodzin, korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowana. Różnorodność dotyczy zarówno struktury wiekowej świadczeniobiorców, liczebności gospodarstw domowych, typów rodzin, także obszarów problemowych, określanych mianem dysfunkcji rodziny.

Poniższa tabela przedstawia liczbowe dane dot. liczby rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych w latach 2010 – 2014. Dane pochodzą z Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych w latach 2010 - 2014				
		2010	2011	2012	2013	2014
1	Zasiłki rodzinne	1050	944	834	789	789
2	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	919	878	717	646	572
2.1	Urodzenia dziecka	87	78	62	50	38
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	109	84	60	46	23
2.3	Samotnego wychowywania dziecka	67	70	54	67	56
2.4	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	74	70	66	60	57
2.5	Rozpoczęcia roku szkolnego	525	530	440	400	370
2.6	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	57	46	35	26	28
3	Zasiłki rodzinne z dodatkami	1969	1822	1551	1438	1361
4	Zasiłki pielęgnacyjne	445	465	490	470	467
5	Świadczenia pielęgnacyjne	65	55	128	60	42
6	Świadczenia opiekuńcze	510	520	618	530	509
7	Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	218	216	204	146	151
8	Ogółem	5176	4900	4542	4079	3891

Tabela 11: Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych wypłaconych w latach 2010 – 2014 (źródło – OPS w Kostrzynie nad Odrą).

b) świadczenia alimentacyjne

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów określa:

- zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji,
- zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- zasady finansowania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- określa działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa. Przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej, na które gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa. Realizatorem zadań z zakresu świadczeń alimentacyjnych w Mieście Kostrzyn nad Odrą jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą - Dział Świadczeń Rodzinnych.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego (w skrócie: FA) przysługują osobie uprawnionej, tj. jest dziecku, które ma zasądzone od rodzica alimenty (mogą to być również alimenty na podstawie ugody zawartej przed sądem), jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna. Świadczenia z FA przysługują na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat. Na dziecko starsze świadczenia przysługują do ukończenia 25 lat pod warunkiem, że uczy się ono w szkole lub szkole wyższej. Na dziecko posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, którego rodzic nie płaci zasądzonych alimentów, świadczenia przysługują bez względu na wiek dziecka.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe oraz kwotowe z zakresu udzielanych świadczeń alimentacyjnych wypłacanych na przestrzeni lat 2010 – 2014.

Rok	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin, którym przyznano decyzją świadczenie
2010	2 915	957 487	242	156
2011	3 072	1 070 380	252	166
2012	3 212	1 165 935	280	177
2013	3 382	1 253 402	265	174
2014	3 272	1 262 797	259	168

Tabela 12: Przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2010 – 2014 (źródło – OPS w Kostrzynie nad Odrą).

Z powyższych danych wynika, że w analizowanym okresie 2010 – 2014 liczba osób, którym przyznano świadczenie nieznacznie rośnie, rośnie także kwota wypłaconych świadczeń. Wzrost wysokości wypłaconych świadczeń związany jest z podwyższaniem wysokości zasądzonych świadczeń alimentacyjnych.

Rośnie także liczba dłużników alimentacyjnych (tabela nr 13), co przekłada się na wzrost ściągłości wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (tabela nr 14).

Rok	Liczba dłużników alimentacyjnych
2010	234
2011	315
2012	323
2013	277
2014	291

Tabela 13: Liczba dłużników alimentacyjnych w mieście Kostrzyn nad Odrą w latach 2010 – 2014 (źródło – OPS w Kostrzynie nad Odrą).

Rok	Przekazane na dochody budżetu państwa (zł)	Przekazane na dochody własne gminy (zł)	Razem (zł)
2010	61 211	36 504	97 715
2011	71 766	40 380	112 146
2012	70 601	47 068	117 669
2013	81 305	54 246	135 551
2014	100 892	67 262	168 154

Tabela 14: Zwrot należności przez dłużników alimentacyjnych z tyt. wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w mieście Kostrzyn nad Odrą w latach 2010 – 2014 (źródło – OPS w Kostrzynie nad Odrą).

1.5 Uzależnienia

W znaczeniu potocznym uzależnienie rozumiane jest jako nabyta silna potrzeba wykonywania jakiejś czynności lub zażywania jakiejś substancji, a w szczególności: alkoholu, mówimy wtedy o alkoholizmie, narkotyków, gdzie mówimy o narkomanii, leków w przypadku, których mamy do czynienia z lekomanią. w szerszym znaczeniu za osoby uzależnione uważa się także nadużywające gier hazardowych, oglądania telewizji, Internetu, zakupów czy też pracy.

Oszacowanie skali problemu uzależnienia jest trudne z uwagi na znaczny odsetek osób dotkniętych problemem, które jednak nie szukają wsparcia u profesjonalistów i w instytucjach pomocowych. Skala tego problemu na terenie Miasta Kostrzyn nad Odrą przedstawiona zostanie na podstawie danych z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Klubu Abstynenta „Libra” oraz Poradni Leczenia Uzależnień „Nowy Dworek”.

Problem uzależnień wśród klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą najczęściej dotyczy uzależnień od alkoholu. Poniższa tabela przedstawia liczbę osób, którym Ośrodek udzielił pomocy z powodu alkoholizmu i narkomanii.

Powód udzielanej pomocy	2010	2011	2012	2013	2014
Alkoholizm	13	13	7	10	12
Narkomania	11	10	13	13	11
Osoby uzależnione ogółem	24	23	20	23	23

Tabela 15: Liczba osób, którym udzielono pomocy związanej z uzależnieniem w latach 2010 – 2014 (źródło – OPS w Kostrzynie nad Odrą).

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Alkoholizm najczęściej występuje w rodzinach dotkniętych niepowodzeniami życiowymi i bezrobociem, w rodzinach o niskich dochodach, rodzinach ubogich i wielodzietnych. Alkohol prowadzi nie tylko do zmian fizycznych i psychicznych organizmu osoby nadużywającej jego spożywanie. Bardzo poważne skutki alkoholizmu to następstwa społeczne. Prowadzone badania wpływu uzależnienia od alkoholu na życie rodzinne wykazują, iż alkohol jest przyczyną przestępstw oraz utrwała procesy dezorganizacji życia rodzinnego. Dzieci, które obcują z osobą nadużywającą alkohol, żyją w atmosferze nieustannego niepokoju, lęku i napięcia, bywa że są ofiarami przemocy w rodzinie. Wszystko to z kolei wpływa negatywnie na ich rozwój oraz wywołuje często patologiczne typy zachowań dzieci.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kostrzynie nad Odrą działając zgodnie z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku zajmuje się m.in. problemami związanymi z uzależnieniami. Członkowie Komisji udzielają porad osobom uzależnionym, jak również członkom ich rodzin, przyjmują wnioski o skierowanie na przymusowe leczenie przeciwalkoholowe. W pracach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kostrzynie nad Odrą uczestniczy 4 członków oraz osoba zajmująca się obsługą administracyjną. Główne działania podejmowane przez MKRPA w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu (m. in. sesje terapeutyczne dla osób uzależnionych od alkoholu),
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży,

- ustalenie zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych (działalność Klubu Abstynenta „Libra”).

Poniższa tabela przedstawia działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na przestrzeni lat 2010 – 2014.

Rok	Liczba spotkań MKRPA	Liczba wniosków o skierowanie na przymusowe leczenie
2010	12	42
2011	12	60
2012	13	85
2013	14	44
2014	13	24

Tabela 16: Działalność MKRPA w latach 2010 – 2014 (źródło – MKRPA w Kostrzynie nad Odrą).

Klub Abstynenta „LIBRA”

Działalność stowarzyszenia „Klub Abstynenta LIBRA” w Kostrzynie nad Odrą ma na celu promowanie zdrowego stylu życia poprzez uzyskanie satysfakcji życiowej bez udziału alkoholu. Klub, poprzez odbudowę najistotniejszych obszarów życia stara się naprawiać relacje międzyludzkie, zniszczone przez lata nadużywania alkoholu. Działalność na charakter ciągły i obejmuje dwa zadania realizowane systematycznie przez cały rok.

AKADEMIA DOBREGO ŻYCIA”, czyli poprawa jakości życia – jest programem dostarczającym umiejętności inspiracji, motywacji i wsparciu w rozwoju osobistym. W ramach tego zadania Klub przeprowadza spotkania w formie prelekcji, warsztatów, grup wsparcia wzajemnego, a także rozmów indywidualnych i telefonicznych - mających cel eliminowanie starych schematów z nowego życia rodziny poprzez ukazywanie typowych zjawisk występujących w rodzinie z problemem alkoholowym. Takie spotkania znacznie ułatwiają radzenie sobie z zagrożeniami powstałymi w wyniku choroby alkoholowej.

„MÓJ DROGOWSKAZ ŻYCIA””, czyli kreowanie pozytywnego stosunku do samego siebie – realizując to zadanie Klub organizuje okolicznościowe spotkania integracyjne, które pozwalają na

przywracanie utraconych wartości, takich jak godność, człowieczeństwo, więzi rodzinne, relacje międzyludzkie - uprzednio lekceważonych i niszczonej przez osoby uzależnione. Obecnie starają się oni znajdować w swoim życiu miejsce na realizację tych wartości, co nie udałoby się bez wzajemnej pomocy.

Obydwa zadania są spójne, uzupełniają się wzajemnie i są niezbędne w wychodzeniu z choroby alkoholowej, która nieleczona prowadzi do wykluczenia społecznego całej rodziny, mimo iż w rodzinie jest np. chora tylko jedna osoba wpływająca swoją chorobą na tryb życia całej rodziny. Uczestnicy bezpośredni wpływają na poprawę relacji w swoim bliskim otoczeniu.

Rok	Liczba uczestników bezpośrednich programu
2010	2004
2011	2433
2012	1975
2013	1999
2014	1655

Tabela 17: Liczba uczestników bezpośrednich programu realizowanego w latach 2010 – 2014 (źródło – Klub Abstynenta „LIBRA” w Kostrzynie nad Odrą).

Poradnia Leczenia Uzależnień „Nowy Dworek”

W placówce można zdiagnozować uzależnienie, poddać się leczeniu i terapii, uzyskać wsparcie oraz motywację do zmiany. Świadczenia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin realizowane są w formie konsultacji, porad, psychoterapii indywidualnej i grupowej prowadzonej przez lekarza psychiatrę oraz specjalistę terapii uzależnień. W placówce świadczenia udzielane są bezpłatnie w ramach NFZ. Z usług poradni mogą skorzystać osoby uzależnione od narkotyków, od alkoholu, jak również rodziny osób uzależnionych.

Poniższa tabela przedstawia dane z Poradni w Kostrzynie nad Odrą, które wskazują, że liczba osób korzystających z pomocy psychoterapeutycznej z zakresu uzależnienia od narkotyków od 2012 roku drastycznie wzrosła.

Rok	Liczba pacjentów korzystających z pomocy w zakresie uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia	Liczba pacjentów korzystających z pomocy w zakresie uzależnienia od narkotyków
2012	523	290
2013	556	997
2014	469	1271
Ogólnie	1548	2558

Tabela 18: Liczba pacjentów korzystających z pomocy Poradni w latach 2012 – 2014 (źródło – Poradnia Leczenia Uzależnień „Nowy Dworek” w Kostrzynie nad Odrą).

1.6 Niepełnosprawność

Zgodnie z definicją sformułowaną przez Światową Organizację Zdrowia (WHO): „Osoba niepełnosprawna to osoba, u której istotne uszkodzenia i obniżenie sprawności funkcjonowania organizmu powodują uniemożliwienie, utrudnienie lub ograniczenie sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie, biorąc pod uwagę takie czynniki jak płeć, wiek oraz czynniki zewnętrzne”. Diagnoza tej grupy jest bardzo trudna, ponieważ brak jest pełnych danych w zakresie poszczególnych dysfunkcji. Osoby i rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności nie mogą w pełni korzystać z dobrodziejstw życia społecznego z powodu barier architektonicznych i społecznych.

Osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku. Szkoła jest ogromnym wsparciem zarówno dla dziecka, jak i dla jego rodziców. Dzięki temu, że ma ono możliwość uczęszczania do szkoły masowej, szansę nawiązania cennych kontaktów z kolegami i koleżankami. Niepełnosprawne dziecko ma możliwość pełnej integracji ze światem osób pełnosprawnych.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe dotyczące ilości niepełnosprawnych dzieci i młodzieży uczęszczających do kostrzyńskich przedszkoli oraz szkół. Jak widać liczba dzieci obarczonych niepełnosprawnością rośnie, są to dzieci:

- niesłyszące i słabo słyszające,
- niewidome i słabo widzące,

- z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją,
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym,
- z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Placówka	Liczba niepełnosprawnych dzieci				
	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Przedszkola Miejskie (4)	5	6	5	7	6
Szkoły Podstawowe (2)	21	23	19	23	26
Gimnazja (2)	8	11	13	10	10
Zespół Szkół (1)	3	2	4	6	7
Liczba dzieci ogółem	37	42	41	46	49

Tabela 19: Liczba niepełnosprawnych dzieci i młodzieży uczęszczających do kostrzyńskich przedszkoli i szkół na przestrzeni lat 2010 – 2015 (źródło – kostrzyńskie placówki oświatowe).

Obowiązkiem gminy jest zapewnienie uczniom niepełnosprawnym objętym kształceniem specjalnym na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej i gimnazjum, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym - także do najbliższej szkoły ponadgimnazjalnej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 21 roku życia oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka umożliwiającego im realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia.

Miasto Kostrzyn nad Odrą dokonuje zwrotu kosztów przejazdu niepełnosprawnego ucznia oraz jego opiekuna do szkoły lub ośrodka, na zasadach określonych w umowie zawartej między burmistrzem miasta i rodzicami, opiekunami lub opiekunami prawnymi ucznia, jeżeli oni zapewniają dowożenie (art. 17 ust. 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty). Przez najbliższą szkołę rozumiemy szkołę, która zapewnia uczniowi niepełnosprawnemu kształcenie specjalne zorganizowane zgodnie z zaleceniami wskazanymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy rozpoczął swoją działalność w marcu 1996 roku, jako pierwsza tego typu placówka w województwie lubuskim. Jego działalność ukierunkowana jest na pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i rozwiązywaniu codziennych specyficznych problemów. Ważnym elementem w pracy tych placówek jest integracja osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną, przez ich społeczną aktywację. Podstawowe cele obowiązkowo sprowadzają się do:

- rozwijania umiejętności w zakresie wykonywania podstawowych czynności życia codziennego;
- zwiększanie poczucia bezpieczeństwa socjalnego i społecznego;
- prowadzenie terapii zajęciowej, którego program jest indywidualnie dostosowany do potrzeb uczestnika.

Środowiskowy Dom Samopomocy stanowi ważne ogniwo w systemie środowiskowej pomocy społecznej. Utworzenie placówki uzasadniał fakt, że osoby niepełnosprawne z wieloma dysfunkcjami przez lata izolowanie bez poczucia własnej wartości i braku swojego miejsca w społeczności – znalazły swoje miejsce.

Środowiskowy Dom Samopomocy działa na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej i ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Jest komórką organizacyjną Ośrodka Pomocy Społecznej, która zapewnia wsparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby mają trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem. Środowiskowy Dom Samopomocy przeznaczony jest dla osób:

- z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonymi umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym za wyjątkiem osób agresywnych, zagrażających sobie bądź otoczeniu;
- mających trudności w samodzielnej egzystencji i funkcjonowaniu społecznym, które przy odpowiednim wsparciu środowiskowym uzyskują poprawę zdolności do samoobsługi i funkcjonowania w różnych sferach życia.

Dane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą wskazują, że liczba uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy korzystających z pomocy w latach 2010 – 2014 jest każdego roku taka sama – 40.

1.7 Sytuacja osób starszych

Postępujące zmiany społeczno – ekonomiczne, coraz szybszy postęp techniczno – informatyczny, wzrost stopy życiowej ludności, a przede wszystkim coraz większy dostęp do usług medycznych i opiekuńczych, a także podniesienie jakości tych usług będzie wpływać na dalsze systematyczne wydłużania życia ludności, a tym samym przyspieszenie tempa starzenia się ludności.

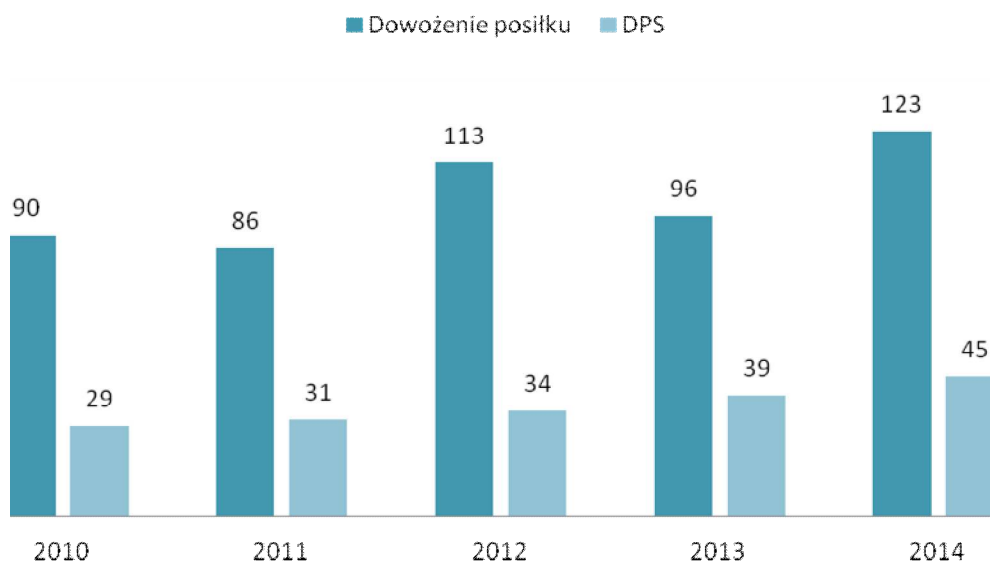
Wśród krajów europejskich Polska jest krajem „młodym” demograficznie, jednak proces starzenia się ludności obserwowany jest od lat. W 2013 r. mediana wieku Polaków wynosiła 37,4 lat dla mężczyzn i 40,9 dla kobiet, podczas gdy w 1990 r. była niższa o 6,5 lat dla mężczyzn i 7,2 lat dla kobiet (odpowiednio 30,9 i 33,7 lat). Według prognozy demograficznej GUS do 2035 r. przeciętne trwanie życia wzrośnie o około 8 lat dla mężczyzn i o około 3 lat dla kobiet. Konsekwencją tego jest szybszy wzrost liczby ludzi w podeszłym wieku niż liczby osób nowo narodzonych, a co za tym idzie konieczność zwrócenia uwagi na zapewnienie realizacji potrzeb tej grupy społeczności.

Zapewnienie odpowiedniego poziomu świadczeń z tytułu zabezpieczenia społecznego oraz świadczeń z zakresu ochrony zdrowia pozostaje poza kompetencjami samorządu gminy i wymaga odpowiednich ogólnokrajowych strategii działania.

Gmina w niniejszym obszarze może wspierać tę grupę społeczną głównie poprzez system pomocy społecznej i udzielane w jego ramach świadczenia finansowe i pozafinansowe oraz wprowadzane programy osłonowe. Formalne wsparcie świadczone w miejscu zamieszkania seniora nie zawsze okazuje się wystarczające i wymagane jest zapewnienie stałej opieki. W Mieście Kostrzyn nad Odrą funkcjonują placówki i instytucje wspierające osoby w podeszłym wieku, jak np. Dom Pomocy Społecznej „Dom Seniora” w Kostrzynie nad Odrą, który obecnie jest samorządową jednostką budżetową Powiatu Gorzowskiego. W procedurze przyjęcia do Domu Pomocy Społecznej czynnie uczestniczy Ośrodek Pomocy Społecznej (właściwy ze względu na miejsce zamieszkania), w którym to zainteresowany składa podanie o umieszczenie w domu pomocy społecznej. Pracownik socjalny ośrodka przygotowuje dokumentację niezbędną do umieszczenia w „Domu Seniora”, na podstawie której Ośrodek Pomocy Społecznej wystawia decyzję kierującą oraz przesyła dokumentację do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. PCPR wydaje decyzję umieszczającą bądź odmowną. Na podstawie decyzji administracyjnej osoba zainteresowana zostaje

powiadomiona przez Dom Pomocy Społecznej o terminie przyjęcia.

**USŁUGI W POSTACI DOWOŻENIA POSIŁKÓW ORAZ LICZBA OSÓB
PRZEBYWAJĄCYCH W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ
W LATACH 2010 - 2014**

Wykres 5. Liczba osób korzystających z usług OPS (dowóz posiłków) i liczba osób przebywających w domu pomocy społecznej w latach 2010-2014 (źródło – OPS w Kostrzynie nad Odrą).

Powyższe dane obrazują znaczny wzrost liczby osób przebywających w DPS, jak również korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą w postaci dowożenia posiłków do miejsca zamieszkania w latach 2010 – 2014.

Oprócz podstawowych potrzeb osób starszych związanych z zabezpieczeniem bytu i dostępu do opieki zdrowotnej szczególnego znaczenia nabierają potrzeby wyższego rzędu: poczucie własnej wartości, szacunku i przydatności. Realizacja tych potrzeb może zostać zapewniona w szczególności poprzez umożliwienie osobom starszym jak najszybszego dostępu do kultury, edukacji oraz wypoczynku. Zdecydowanie większe możliwości powstają w zakresie zapewnienia aktywności społecznej osób starszych, w szczególności przy wykorzystaniu potencjału podmiotów III sektora (organizacje pozarządowe). Na terenie Miasta Kostrzyn nad Odrą funkcjonują organizacje seniorskie, których głównym celem jest zagospodarowanie czasu wolnego osób starszych. W ramach działalności Stowarzyszeń, Związków oraz Uniwersytetów Trzeciego Wieku prowadzone są zajęcia rehabilitacyjne, organizowane są koła zainteresowań, kursy, wycieczki turystyczne.

Od września 2015 roku w Kostrzynie nad Odrą funkcjonuje Rada Seniorów, która jest społecznym organem konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym dla władz Miasta. Rada może podejmować współpracę z organizacjami pozarządowymi, instytucjami i jednostkami administracji publicznej i niepublicznej świadczącej usługi na rzecz seniorów oraz z innymi Radami Seniorów.

Rada działa w następujących obszarach:

- 1) zapobieganie i przełamywanie marginalizacji seniorów,
- 2) wspieranie aktywności ludzi starszych,
- 3) profilaktyka i promocja zdrowia seniorów,
- 4) przełamywanie stereotypów na temat seniorów i starości oraz budowanie ich autorytetu i pozytywnego społecznego wizerunku,
- 5) rozwój form wypoczynku, dostęp do edukacji, kultury i sportu.

Do jej zadań należy:

1. współpraca z władzami Miasta przy podejmowaniu decyzji dotyczących istotnych oczekiwań i potrzeb ludzi starszych,
2. przedstawianie propozycji w zakresie ustalania priorytetowych zadań oraz inicjowanie działań na rzecz seniorów,
3. monitorowanie potrzeb seniorów,
4. wydawanie opinii i formułowanie wniosków służących rozwojowi działalności na rzecz seniorów,
5. zgłaszanie uwag do aktów prawa miejscowego,
6. informowanie społeczności miasta o szczególnych kierunkach działalności podejmowanych przez służby miejskie i partnerów pozarządowych na rzecz środowiska seniorów.

Wykorzystanie aktywności osób starszych może nie tylko wpływać na utrzymanie ich w dobrej kondycji psycho – fizycznej, odsuwanie perspektywy umieszczenia w placówce opiekuńczej i zapobieganie osamotnieniu, ale także służyć przekazywaniu bogatego doświadczenia młodszym pokoleniom i tym samym budowaniu odpowiednich więzi międzypokoleniowych.

1.8 Przemoc w rodzinie

Utworzenie w Kostrzynie nad Odrą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest efektem wejścia w życie nowych przepisów ustawy o przeciwdziałaniu

przemocy w rodzinie oraz towarzyszących jej regulacji prawa miejscowego. Celem działania Zespołu jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. Zespół to grupa ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmująca się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy:

- integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie Miasta Kostrzyn nad Odrą,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc,
- podejmowanie działań zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzór formularzy „Niebieska Karta”.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół może tworzyć grupy robocze. Skład grupy roboczej nie różni znacząco od składu Zespołu. Są to przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, jak również kuratorzy sądowi, przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania grupy roboczej:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Niebieska Karta jest to procedura, która może zostać zainicjowana przez Policję, Ośrodek Pomocy Społecznej lub Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dotyczy ona

członków rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie. Założenie Niebieskiej Karty jest informacją dla służb i opieki społecznej, że w danej rodzinie dochodzi do aktów przemocy. Procedurę „Niebieskie Karty” oraz wzory formularzy „Niebieska Karta” określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), wydane na podstawie art. 9d ust.5 ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)

Poniższa tabela przedstawia realizację procedury „Niebieskiej Karty” wykonywanej przez Zespół Interdyscyplinarny / Grupę Roboczą w latach 2011 – 2014 w Mieście Kostrzyn nad Odrą.

Rok	Liczba „Niebieskich Kart”	Liczba posiedzeń grup roboczych
2011	2	2
2012	20	35
2013	19	64
2014	14	43

Tabela 20: Realizacja procedury „Niebieska Karta” w latach 2011 – 2014 (źródło –Zespół Interdyscyplinarny w Kostrzynie nad Odrą).

1.9 Przestępczość

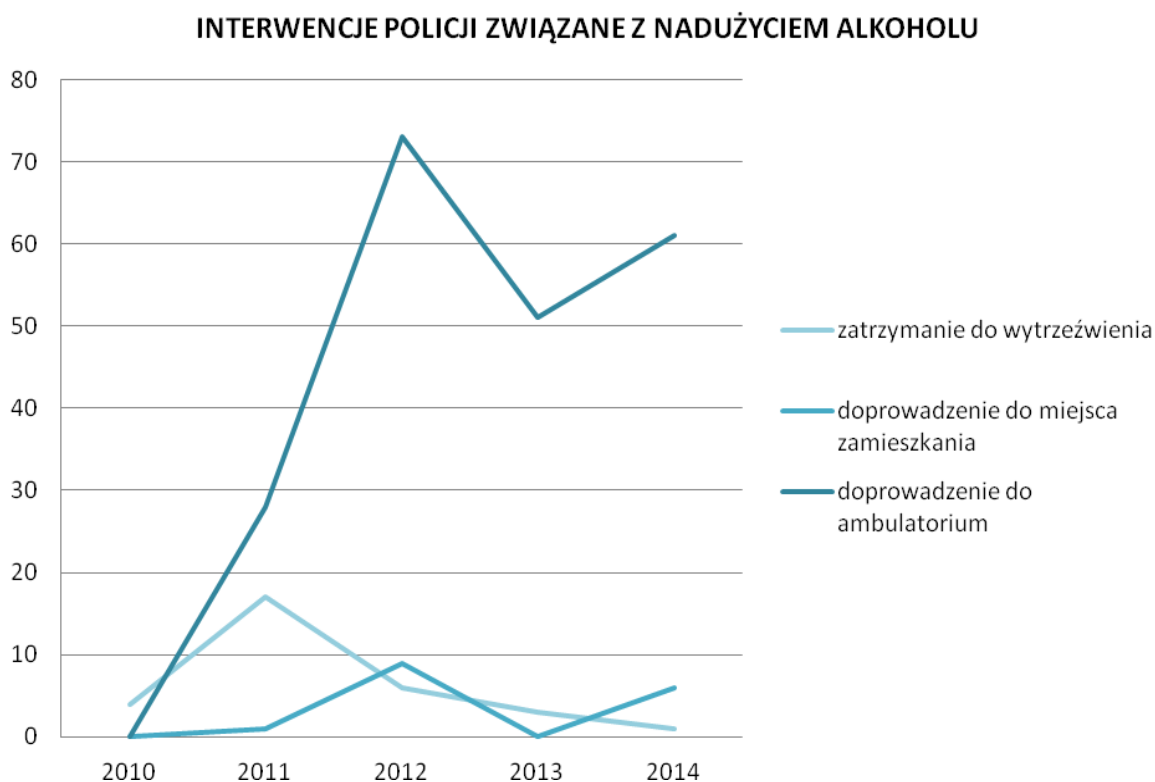
Przestępczość rozumiana jako zbiór czynów zabronionych przez ustawę pod groźbą kary, które to popełnione zostały na obszarze danej jednostki terytorialnej. Przestępczość jest zjawiskiem społecznym, które znacząco wpływa na jakość życia i poczucie bezpieczeństwa danej społeczności lokalnej. Przestępczość stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego i wyraża się we wzroście liczby osób, które popełniły przestępstwa w stosunku do ogółu ludności.

W Polsce determinantą skali zjawiska przestępczości był okres przemian społeczno – ustrojowych po 1989 r. Spowodowały one gwałtowny wzrost przestępczości, pojawianie się nowych kategorii przestępstw mało znanych lub dotychczas nieznanymi. Przyczyną wzrostu przestępczości były rozbudzone i nie do końca spełnione nadzieje na lepsze życie. Pojawiły się bądź nasiliły negatywne zjawiska społeczne, jak migracje, bezrobocie, uzależnienia, czy też ubóstwo generujące większą liczbę przestępstw.

Wyróżnić można kilka czynników wpływających na zjawisko przestępczości. Zalicza się do nich: gęstość zaludnienia, udział kobiet i nieletnich w ogólnej liczbie ludności, a także poziom urbanizacji, bezrobocie, ubóstwo, poziom zamożności oraz warunki życia ludności.

Bezpieczeństwo mieszkańców

Dane zamieszczone poniżej są związane z podejmowaniem przez Komisariat Policji w Kostrzynie nad Odrą interwencji związanych z użyciem alkoholu w latach 2010 - 2014.

Wykres 6: Interwencje związane z użyciem alkoholu podejmowane w latach 2010 – 2014 (źródło – Komisariat Policji w Kostrzynie nad Odrą).

Wynika z nich, iż na przestrzeni lat 2010 - 2014 osób będących pod wpływem alkoholu zatrzymanych do wytrzeźwienia w Komisariacie Policji w Kostrzynie nad Odrą było 31, osób doprowadzonych do miejsca zamieszkania – 16, natomiast osób doprowadzonych do Ambulatorium Kontrolowanego Trzeźwienia w Gorzowie Wlkp. – 213.

Komisariat Policji w Kostrzynie nad Odrą na przestrzeni pięciu ostatnich lat przeprowadził 2710 interwencji domowych. Z danych wynika, iż w latach 2011 – 2012 znacząco zmalała liczba interwencji domowych (kolejno: 515, 494) w stosunku do liczby z roku 2010 (689). W 2013 roku nastąpił wzrost podejmowanych przez policję interwencji (563), a w roku 2014 ich liczba ponownie zmalała - 449.

Na podstawie danych Komisariatu Policji w Kostrzynie nad Odrą liczba wykroczeń popełnianych na obszarze Miasta Kostrzyn nad Odrą dot. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i

przeciwdziałaniu alkoholizmowi wyraźnie wzrosła. W roku 2013 odnotowano aż o 513 wykroczeń więcej niż w roku 2010.

Rodzaj wykroczenia.	2010	2011	2012	2013	2014
Wykroczenia przeciwko:					
Porządkowi i spokojowi publicznemu	43	323	303	137	162
Bezpieczeństwu osób i mienia	2	9	10	23	27
Bezpieczeństwu i porządkowi komunikacji	245	420	300	516	860
Obyczajności publicznej	14	113	105	107	160
Urządzeniom użyteczności publicznej	20	83	75	153	222
Wykroczenia przeciwko Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	78	583	541	591	436
Ogółem	402	1531	1340	1587	1927

Tabela 21: Wykroczenia w latach 2012 – 2014 (źródło – Komisariat Policji w Kostrzynie nad Odrą).

Sprawami bezpieczeństwa i porządku publicznego zajmuje się w Kostrzynie nad Odrą także Straż Miejska. W zakresie jej działania pozostają sprawy o mniejszym zagrożeniu sankcjami karnymi, jednakże z punktu widzenia codziennego funkcjonowania lokalnej społeczności równie uciążliwe. Z zebranego materiału wynika, iż w stosunku do roku 2010 wzrosła liczba interwencji podejmowanych przez Straż Miejską, do roku 2014 ponad dwukrotnie wzrosła ilość interwencji w sprawie niewłaściwego utrzymania czystości oraz w sprawie uszkodzenia mienia i urządzeń użyteczności publicznej. Dane przedstawione przez Straż Miejską wyraźnie pokazują, iż w stosunku do roku 2010 coraz więcej mieszkańców Kostrzyna nad Odrą spożywa alkohol w miejscach niedozwolonych. W ciągu ostatnich pięciu lat liczba ta wzrosła niemalże dwukrotnie.

Rodzaj interwencji	Liczba podjętych interwencji				
	2010	2011	2012	2013	2014
Niewłaściwe utrzymanie czystości	163	194	267	179	399
Zakłócanie spokoju i porządku publicznego	123	130	98	106	92
Uciążliwości związane z osobami bezdomnymi i żebrzącymi	25	31	13	11	28
Uszkodzenia mienia i urządzeń użyteczności publicznej	7	31	15	12	16
Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych	11	28	26	24	21
INNE: bezpieczeństwo w komunikacji	121	219	191	184	130

Tabela 22: Interwencje podejmowane przez Straż Miejską w latach 2012 – 2014 (źródło – Straż Miejska w Kostrzynie nad Odrą).

Z danych zawartych w poniższej tabeli wynika, że ogólna liczba odnotowanych przestępstw w roku 2014 była niższa niż w latach ubiegłych. W 2014 r. odnotowano o 104 kradzieże mniej niż w roku 2012, spadek zaobserwować można również w przypadku kradzieży z włamaniem, rozbojach i wymuszeniach oraz przestępstwach popełnionych pod wpływem alkoholu. Na przestrzeni 5 lat można zaobserwować znaczny wzrost liczby przestępstw narkotykowych.

Wyraźny wzrost natomiast nastąpił w przypadku przestępstw drogowych, liczba tych przestępstw wrosła aż o 45 w roku 2012.

Rodzaj przestępstwa	2010	2011	2012	2013	2014
Przestępstwa drogowe	8	18	12	7	8
Kradzieże (w tym z włamaniem)	220 (80)	211 (88)	267 (72)	245 (88)	163 (44)
Przestępstwa pod wpływem alkoholu	158	154	157	183	113
Przestępstwa narkotykowe	97	128	78	82	144
Rozboje, wymuszenia	3	13	43	47	7
Przestępstwa popełnione przez nieletnich	30	64	86	32	29
Ogółem	1061	1088	1017	1061	789

Tabela 21: Przestępstwa w latach 2012 – 2014 (źródło – Komisariat Policji w Kostrzynie nad Odrą).

IV. INFRASTRUKTURA POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadania pomocy społecznej w Kostrzynie nad Odrą realizowane są przez następujące jednostki:

- Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Środowiskowy Dom Samopomocy;
- Dom Pomocy Społecznej „Dom Seniora”;
- Filia Powiatowego Urzędu Pracy;
- Poradnia Leczenia Uzależnień.

Zadania są realizowane przy współpracy z Lubuskim Urzędem Wojewódzkim, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Zielonej Górze, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp., Sądem Rodzinnym w Słubicach i Gorzowie Wlkp., jednostkami organizacyjnymi miasta (szkoły, przedszkola, instytucje kultury, MOSiR), Szkołą Ponadgimnazjalną, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną oraz organizacjami pozarządowymi.

Na terenie miasta działa wiele organizacji pozarządowych: stowarzyszeń, związków, fundacji, klubów i towarzystw. Prowadzą one działania skierowane na bardzo wiele obszarów problemowych, odczuwalnych w środowisku mieszkańców miasta. Celem funkcjonowania tych inicjatyw obywatelskich jest zaspokojenie specyficznych potrzeb mieszkańców przez podejmowanie najtrudniejszych problemów, bądź podejmowanie problemów o małym zasięgu, które z tego powodu umykają uwadze i możliwościom realizacyjnym administracji publicznej.

Organizacje pozarządowe opierają się w znacznej mierze na nieodpłatnej pracy wolontariuszy, są rzecznikiem interesów różnych grup społecznych, niosą pomoc potrzebującym, udzielają rady i wsparcia.

ANALIZA SWOT

Materiał obejmujący diagnozę i charakterystykę Miasta Kostrzyn nad Odrą w zakresie występowania problemów społecznych pozwala na opracowanie katalogu czynników obejmujących mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia lokalnej polityki społecznej.

Mocne strony	Słabe strony
1. Istniejąca strategia rozwoju miasta.	1. Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych.
2. Powstawanie nowych miejsc pracy.	2. Duża liczba ludzi ubogich.
3. Położenie geograficzne jako źródło aktywności gospodarczej i turystycznej miasta.	3. Wyczuwana bezradność i roszczeniowość osób korzystających z pomocy społecznej.
4. Rozwinięta infrastruktura instytucji wspierających bezpieczeństwo socjalne mieszkańców.	4. Zlecenie gminom do realizacji nowych zadań, bez pokrycia finansowego ze środków z Budżetu Państwa.
5. Bogata oferta edukacyjna, kulturalna i sportowa dla dzieci i młodzieży.	5. Położenie geograficzne jako czynnik powodujący wzrost problemów społecznych.
6. Współpraca instytucji, organizacji pozarządowych oraz osób w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.	6. Niewystarczający prestiż osób zajmujących się pomocą społeczną.
7. Park Narodowy „Ujście Warty”.	7. Starzejąca się ludność.
8. Aktywność samorządu w kreowaniu warunków sprzyjających inwestowaniu i tworzeniu nowych miejsc pracy oraz rozwoju przedsiębiorczości lokalnej.	8. Silne zróżnicowania społeczne, gospodarcze i warunków życia w przestrzeni miasta.
9. Współpraca sektora pozarządowego z administracją samorządową w organizacji różnych usług społecznych.	9. Rozproszenie działań i inicjatyw organizacji pozarządowych i administracji publicznej.
10. Liczne formy wsparcia i integracji w takich sferach jak: - integracja społeczna rodzin zagrożonych	

wykluczeniem; - wsparcie dla osób uzależnionych podejmujących leczenie; - szeroka oferta integracji seniorów;	
11. Rozpoznawalne w świecie wydarzenia kulturalne (np. Przystanek Woodstock)	

Szanse	Zagrożenia
1. Możliwość pozyskania środków na potrzeby społeczne z funduszy europejskich.	1. Zlecanie jednostkom samorządu terytorialnego zadań bez przekazywania środków budżetowych.
2. Sprawnie działający samorząd, instytucje i organizacje pozarządowe.	2. Niestabilne przepisy prawa.
3. Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia.	3. Wzrastająca liczba rodzin potrzebujących wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
4. Wzrost zatrudnienia i zmniejszanie bezrobocia.	4. Dziedziczenie zachowań dysfunkcyjnych i korzystania z pomocy społecznej.
5. Wizerunek gminy przyjaznej inwestorom.	5. Niewystarczające zaangażowanie organizacji pozarządowych we w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.
6. Stworzenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dla obecnych oraz przyszłych mieszkańców miasta.	
7. Równowaga pomiędzy rozwojem przemysłu a ochroną środowiska naturalnego.	
8. Programy i fundusze UE (EFS, EFRR i in.) dla tworzenia trwałych miejsc pracy.	
9. Atrakcyjność kulturalna i intelektualna.	

Zaprezentowane powyżej wyniki analizy sytuacji pomocy społecznej w Mieście Kostrzyn nad Odrą, stały się podstawą procesu planistycznego. Silne strony są bowiem tymi cechami, na

których należy bazować planując dalszy rozwój miasta. Z kolei usunięcie lub zniwelowanie braków i problemów to zadania, których realizacja powinna przyczynić się do lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców.

V. ADRESACI STRATEGII

Strategia skierowana jest do mieszkańców Miasta Kostrzyn nad Odrą, którzy z różnych przyczyn znaleźli się w trudnej sytuacji wymagają pomocy w celu odzyskania zdolności do samodzielnego funkcjonowania. Adresatami strategii są osoby samotne i rodziny. W systemie pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione lub niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

VI. CELE STRATEGII

Rada Miasta Kostrzyn nad Odrą reprezentująca lokalną społeczność jest zdecydowana podejmować takie działania, aby stworzyć formy rozwiązywania problemów społecznych oraz wspierać działania instytucji, organizacji pozarządowych i osób funkcjonujących w sferze lokalnej polityki społecznej.

Misja

Stworzenie systemu wsparcia zapewniającego godne warunki do życia i rozwoju mieszkańców Miasta Kostrzyn nad Odrą w sferze ekonomicznej i społecznej poprzez przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

VII. CELE

I. Cel strategiczny

WSPIERANIE RODZINY W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH

Cele operacyjne

- 1) Wzmocnienie rodzin oraz podniesienie poziomu ich funkcjonowania.
- 2) Wspieranie dzieci w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku oraz rozwoju.
- 3) Wspieranie rodziców zagrożonych pozbawieniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej.

Realizatorzy i partnerzy działań	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, szkoły, przedszkola, organizacje pozarządowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.
Kierunki działań	1) Praca socjalna z rodziną. 2) Prowadzenie ogólnego poradnictwa rodzinnego oraz rozwój poradnictwa specjalistycznego prowadzonego przez terapeutów rodzinnych. 3) Rozwijanie współpracy między instytucjami. 4) Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.
Wskaźniki realizacji celu	1) Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (różne formy pomocy). 2) Liczba dzieci i młodzieży korzystających z różnych form spędzania czasu wolnego. 3) Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. 4) Liczba udzielonych porad przez pracowników, socjalnych, pedagogów, terapeutów, prawników.
Prognoza zmian w wyniku realizacji celu	1) Poprawa funkcjonowania rodzin. 2) Zmniejszenie liczby rodzin, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze. 3) Rozwój zainteresowań wśród dzieci i młodzieży. 4) Zmniejszenie liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. 5) Zmniejszenie natężeni problemów związanych z dysfunkcjami w rodzinie.
Źródło finansowania	Budżet Miasta, środki zewnętrzne.
Okres realizacji	Lata 2016 - 2026

II. Cel strategiczny

WSPIERANIE OSÓB STRASZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ DŁUGOTRWALE I PRZELWKLE CHORYCH, A TAKŻE ICH RODZIN

Cele operacyjne	1) Zwiększenie dostępności usług społecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych. 2) Wspieranie rodzin w opiece nad osobami niepełnosprawnymi oraz starszymi. 3) Rehabilitacja oraz aktywizacja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych.
Realizatorzy i partnerzy działań	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy rodzinie, organizacje pozarządowe, szpital oraz

	NZOZ – y.
Kierunki działań	<ol style="list-style-type: none"> 1) Organizacja zajęć dydaktycznych oraz zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. 2) Praca socjalna z osobami starszymi i niepełnosprawnymi oraz ich opiekunami. 3) Wsparcie finansowe dla osób niepełnosprawnych i starszych oraz ich rodzin. 4) Organizowanie wsparcia instytucjonalnego – Dzienny Dom Pobytu, Środowiskowy Dom Samopomocy. 5) Realizacja warsztatów, konferencji, szkoleń dla osób starszych i niepełnosprawnych. 6) Rozwijanie wolontariatu działającego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 7) Usuwanie barier architektonicznych.
Wskaźniki realizacji celu	<ol style="list-style-type: none"> 1) Liczba osób niepełnosprawnych i starszych objętych pomocą. 2) Liczba osób starszych i niepełnosprawnych korzystających z różnych form spędzania wolnego czasu. 3) Liczba udzielonych porad. 4) Liczba zorganizowanych warsztatów, szkoleń lub konferencji. 5) Liczba osób, które uczestniczyły w warsztatach, szkoleniach lub konferencjach. 6) Liczba wolontariuszy udzielających wsparcia. 7) Liczba osób korzystających z oferty Domu Dziennego Pobytu i ŚDS. 8) Liczba usług opiekuńczych udzielonych osobom starszym i niepełnosprawnym. 9) Liczba dzieci i młodzieży niepełnosprawnych uczęszczających do kostrzyńskich placówek oświatowych. 10) Liczba osób starszych i niepełnosprawnych należących do organizacji pozarządowych.

Prognoza zmian w wyniku realizacji celu	<ol style="list-style-type: none"> 1) Integracja ze społecznością lokalną osób starszych i niepełnosprawnych. 2) Likwidacja lub ograniczenie barier architektonicznych. 3) Wspieranie osób sprawujących opiekę nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 4) Podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych i starszych w społeczności lokalnej.
Źródło finansowania	Budżet Miasta, środki zewnętrzne.
Okres realizacji	Lata 2016 - 2026

III. Cel strategiczny	
ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ORAZ PODNIESIENIE POZIOMU INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW	
Cele operacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1) Realizacja działań wzmacniających wspólną tożsamość społeczną. 2) Wzmocnienie aktywności obywatelskiej. 3) Wspieranie inicjatyw lokalnych.
Realizatorzy i partnerzy działań	Urząd Miasta, Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, instytucje kultury, placówki oświatowe, MOSiR, policja, Straż Miejska.
Kierunki działań	<ol style="list-style-type: none"> 1) Zachęcanie mieszkańców do wspierania inicjatyw lokalnych oraz wolontariatu. 2) Wspieranie organizacji pozarządowych działających w sferze społecznej, edukacyjnej lub kulturalnej oraz promowanie ich działalności na terenie Miasta Kostrzyn nad Odrą. 3) Organizowanie lub współorganizowanie uroczystości, imprez i spotkań dla mieszkańców. 4) Angażowanie w działalność obywatelską wszystkich grup społecznych i zawodowych. 5) Podejmowanie działań z zakresu edukacji kulturalnej, prawnej i obywatelskiej.
Wskaźniki realizacji celu	<ol style="list-style-type: none"> 1) Liczba przedsięwzięć zorganizowanych przy udziale organizacji pozarządowych oraz mieszkańców. 2) Liczba zrealizowanych spotkań, uroczystości, imprez dla mieszkańców. 3) Liczba spotkań z Policją i Strażą Miejską.

Prognoza zmian w wyniku realizacji celu	<ol style="list-style-type: none"> 1) Podniesienie poziomu aktywności i integracji mieszkańców. 2) Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w mieście. 3) Zwiększenie efektywności współpracy z organizacjami pozarządowymi.
Źródło finansowania	Budżet Miasta, środki zewnętrzne.
Okres realizacji	Lata 2016 - 2026

IV. Cel strategiczny

AKTYWIZACJA ZAWODOWA MIESZKAŃCÓW ORAZ WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI LOKALNEJ

Cele operacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1) Wspieranie aktywizacji zawodowej oraz przedsiębiorczości mieszkańców, w szczególności osób bezrobotnych. 2) Wzmocnienie współpracy instytucji zaangażowanych w aktywizację zawodową mieszkańców. 3) Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta oraz rozwój gospodarki lokalnej.
Realizatorzy i partnerzy działań	KSSE, przedsiębiorcy, instytucje otoczenie biznesu, Urząd Miasta, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, szkoły, organizacje pozarządowe.
Kierunki działań	<ol style="list-style-type: none"> 1) Podejmowanie działań wpływających na rozwój strefy ekonomicznej. 2) Kształcenie młodzieży w specjalnościach i zawodach niezbędnych w lokalnych przedsiębiorstwach i firmach. 3) Zapewnienie dostępu do doradztwa zawodowego, informacji na temat lokalnego rynku zatrudnienia oraz pośrednictwa pracy. 4) Realizacja projektów wspierających aktywizację społeczno – zawodową mieszkańców. 5) Wspieranie inicjatyw gospodarczych pozwalających na tworzenie nowych miejsc pracy. 6) Aktywizacja osób poszukujących pracy. 7) Wspieranie przedsiębiorców zatrudniających młodocianych pracowników oraz przyjmujących młodzież na praktyki.
Wskaźniki realizacji celu	<ol style="list-style-type: none"> 1) Liczba osób bezrobotnych. 2) Liczba osób korzystających z różnych form aktywizacji zawodowej. 3) Liczba projektów wspierających aktywizację społeczną i zawodową. 4) Liczba nowych zakładów oraz miejsc pracy.

Prognoza zmian w wyniku realizacji celu	<ol style="list-style-type: none"> 1) Spadek liczby osób bezrobotnych. 2) Poprawa sytuacji materialnej mieszkańców. 3) Zwiększenie liczby miejsc pracy. 4) Podniesienie poziomu wiedzy, kwalifikacji oraz kompetencji osób poszukujących pracy.
Źródło finansowania	Budżet Miasta, środki zewnętrzne.
Okres realizacji	Lata 2016 - 2026

V. Cel strategiczny

AKTYWIZACJA OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Cele operacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pomoc osobom dotkniętym i zagrożonym długotrwałym bezrobociem. 2) Prowadzenie działań i rozwijanie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. 3) Stworzenie systemu wsparcia socjalnego, prawnego i psychologicznego dla osób dotkniętych problemem wykluczenia społecznego.
Realizatorzy i partnerzy działań	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe.
Kierunki działań	<ol style="list-style-type: none"> 1) Systematyczny monitoring i analiza potrzeb mieszkańców. 2) Rozwój pracy socjalnej i działań na rzecz integracji społecznej osób wykluczonych. 3) Wsparcie materialne osób dotkniętych problemem wykluczenia społecznego. 4) Zintensyfikowanie form profilaktyki alkoholowej, narkotykowej oraz przeciwdziałania przemocy kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży. 5) Zwiększanie świadomości społeczności lokalnej, w szczególności osób młodych, odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek.
Wskaźniki realizacji celu	<ol style="list-style-type: none"> 1) Liczba osób wykluczonych społecznie. 2) Liczba osób korzystających z pomocy społecznej. 3) Liczba projektów wspierających aktywizację osób wykluczonych społecznie. 4) Liczba osób korzystających z pomocy Poradni Leczenia Uzależnień. 5) Liczba osób bezdomnych.

Prognoza zmian w wyniku realizacji celu	1) Poprawa sytuacji osób wykluczonych społecznie. 2) Podniesienie jakości życia osób wykluczonych społecznie. 3) Liczba organizacji pozarządowych zaangażowanych w pomoc potrzebującym. 4) Liczba projektów zrealizowanych na rzecz pomocy osobom wykluczonym społecznie.
Źródło finansowania	Budżet Miasta, środki zewnętrzne.
Okres realizacji	Lata 2016 - 2026

VIII. MONITROING ORAZ ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII

Bezpośrednim wykonawcą oraz koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2016 – 2026 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej. Zarządzanie strategią będzie obejmowało:

- Opracowanie szczegółowych planów rocznych oraz programów realizowanych przez Miasto Kostrzyn nad Odrą (w tym w szczególności: programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, programu przeciwdziałania narkomanii, programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, programu promocji i ochrony zdrowia itd.), jak również dokładnym ustalaniu bieżących potrzeb mieszkańców, podziału zadań zaplanowanych do realizacji i wskazanie odpowiedzialnych za ich realizację.
- Informowanie Rady Miasta, Burmistrza Miasta oraz partnerów współpracujących z Ośrodkiem Pomocy Społecznej przy realizacji działań z zakresu objętego Strategią, a także mieszkańców Miasta Kostrzyn nad Odrą.
- Monitoring i ewaluację, tj. weryfikację przyjętych celów i wskaźników realizowanych działań oraz dokonywanie oceny realizacji Strategii.

Monitoring realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2016 – 2026 powinien być prowadzony raz w roku. Jego celem będzie uzyskanie informacji na temat realizacji zaplanowanych działań oraz ich skuteczności i adekwatności.

Wynik monitoringu, w postaci sprawozdania rocznego, będzie podstawą do podjęcia decyzji o aktualizacji Strategii, jeszcze przed upływem czasu, który obejmuje dokument.

W związku z powyższym należy podkreślić, że Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2016 – 2026 jest dokumentem o wysokim stopniu ogólności oraz otwartości. Oznacza to, że dokument może być na bieżąco aktualizowany w sposób odpowiadający zmianom sytuacji w Mieście Kostrzyn nad Odrą.

Strategia Będzie służyć podniesieniu poziomu skuteczności, adekwatności i efektywności podmiotów działających w ramach pomocy społecznej na terenie Miasta Kostrzyn nad Odrą. Pozwoli również pozyskiwać środki finansowe przeznaczone na działania związane z przyjętymi celami strategicznymi i operacyjnymi.

Źródła finansowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2016 – 2026 przedstawiono w tabeli poniżej.

Finansowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 - 2026	Źródła finansowania
Środki własne Miasta Kostrzyn nad Odrą	Budżet Miasta Kostrzyn nad Odrą
Środki przekazane Miastu Kostrzyn nad Odrą	<ul style="list-style-type: none">• Budżet Państwa, w tym dotacje celowe• Budżet Województwa• Budżet Powiatu
Środki pochodzące z funduszy krajowych	<ul style="list-style-type: none">• Narodowy Fundusz Zdrowia• Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – PFRON• Fundusz Pracy• Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej• Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
Środki pochodzące z funduszy europejskich	<ul style="list-style-type: none">• Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich• Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego• Erasmus +• Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój• Interreg Va

IX. PODSUMOWANIE

Organizacja systemu pomocy społecznej w Kostrzynie nad Odrą jest dostosowana do potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Cele szczegółowe i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2016 – 2026 zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze pomocy społecznej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. W strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na wzmocnienie postaw aktywności zawodowej, wdrożenie systemu pomocy zintegrowanej, partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu reintegracji społecznej zawodowej osób i rodzin z problemami społecznymi.

SPIS TABEL

SPIS WYKRESÓW